

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 130/07-7

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 23. augusta 2007 predbežne prerokoval sťažnosť M. K., t. č. vo väzbe, Ž., zastúpeného advokátom JUDr. J. V., B., ktorou namieta porušenie svojich základných práv a slobôd zaručených v čl. 48 ods. 2 a v čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a v čl. 6 ods. 1 a ods. 3 písm. c) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 3 T 187/05, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. K. odmieta pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 14. februára 2007 doručená sťažnosť M. K., (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv a slobôd zaručených v čl. 48 ods. 2 a v čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a v čl. 6 ods. 1 a ods. 3 písm. c) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“)

postupom Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 T 187/05.

Sťažovateľ v sťažnosti uviedol, že v trestnej veci vedenej proti nemu okresným súdom pod sp. zn. 3 T 187/05 na pojednávaní konanom 27. júla 2006 mu vec prejednávajúci „neumožnil kvalitnú a účelnú obhajobu, tým, že odmietol protokolovať do zápisnice sťažovateľom uvádzané okolnosti na svoju obhajobu, hoci podľa obžaloby je zrejmé, že absentuje miesto a čas, teda kde a kedy sa skutky podľa obžaloby mali stať. Uvedené skutočnosti mienil sťažovateľ súdu objasniť uvádzaním časového sledu udalostí, v čom mu bolo senátom zabránené“. Ďalej uviedol, že „sa nemôže inak obhajovať - objasniť skutočnosti, ktoré sa mu kladú za vinu len tak, že bude deň po dni od 2. 9. 2003, do 10. 1. 2005 pred súdom vypovedať kde bol, čo robil a táto jeho výpoveď musí byť zapísaná, nakoľko v prípravnom konaní takto pred vyšetrovateľom vykonať nemohol“. Sťažovateľ ďalej tvrdil, že „ani jeden skutok uvedený v obžalobe nespáchal. Ani z obžaloby nie je zrejmé, kde a kedy sa mali skutky, z ktorých bol sťažovateľ obvinený a obžalovaný stať, a to napriek tomu, že všetky dôkazy o ktoré sa obžaloba, aj samotný sťažovateľ opierajú sú riadne zadokumentované v predmetnom trestnom spise, resp. uložené na súde ako veci doličné, keďže ide o obdobie 500 dní, bez objasnenia časového sledu nebude možné dokázať ani vinu, ani nevinu sťažovateľa“. Uvedeným postupom vec prerokujúci senát „spôsobuje prietahy v konaní a to všetko v čase, kedy je sťažovateľ obmedzovaný na slobode. (...) Podľa názoru sťažovateľa postupom Okresného súdu v Žiline neboli dodržané záruky podľa čl. 6 ods. 1, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná, čl. 6 ods. 3 písm. c) dohovoru, aby sa mohol účinne obhajovať, ako aj podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy, aby sa jeho vec verejne prejedнала a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, na prezumpciu nevinu. (...)

Porušenie čl. 6 ods. 1 a ods. 3 písm. c) dohovoru vidí sťažovateľ v tom, že Okresný súd v Žiline o námietkach proti protokolácii rozhodol zamietnutím, prejednávajúci senát odmieta dokumentovať jeho obhajobu, najmä skutočnosti, ktoré obvinenia proti osobe sťažovateľa zoslabujú a vyvracajú, jeho záležitosť nie je prejednaná spravodlivo, ani v primeranej lehote, keďže prejednávajúci senát

odmieta protokolovať časový sled udalostí podľa sťažovateľa, ani preukázať pravdivosť týchto sťažovateľom uvádzaných udalostí, ktoré by potom mohol súd posúdiť či už v jeho prospech, alebo aj v jeho neprospech, ale v každom prípade by súd zistil omnoho viacej informácií a dôležitých skutočností pre samotné posúdenie viny či nevinu sťažovateľa.

Toto konanie súdu nezodpovedá povinnosti súdov v trestných veciach konať urýchlene. Súd týmto postupom obmedzil právo sťažovateľa na účinnú obhajobu, na vyjadrenia k prejednáványm dôkazom a na spravodlivé prejednanie veci. Konaním súdu vznikla sťažovateľovi ujma na jeho právach“.

Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd vydal tento nález: „Okresný súd v Žiline v konaní vedenom pod sp. zn.: 3 T 187/05 porušil práva sťažovateľa vyplývajúce z čl. 6 ods. 1, a ods. 3 písm. c) dohovoru, o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj podľa čl. 48 ods. 2, Ústavy a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky.

Prikazuje Okresnému súdu v Žiline z priebehu HP v prejednávanej trestnej veci vedenej pod sp. zn.: 3 T 187/05 zhotovovať a uchovávať zvukový záznam.

Prikazuje Okresnému súdu v Žiline v priebehu HP v prejednávanej trestnej veci vedenej pod sp. zn.: 3 T 187/05 umožniť sťažovateľovi súvislé, presne a bez prerušovania vyjadriť sa k jednotlivým skutkom obžaloby a k jednotlivým dôkazom.

Sťažovateľ žiada priznať trovy právneho zastúpenia, ktoré v prípade úspechu budú vyčíslené v zákonom stanovenej lehote.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom

boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

Podľa čl. 50 ods. 2 ústavy každý, proti komu sa vedie trestné konanie, považuje sa za nevinného, kým súd nevysloví právoplatným odsudzujúcim rozsudkom jeho vinu. (Ústavný súd poznamenáva, že sťažovateľ zrejme omylom citáciu tejto právnej normy označil v sťažnosti ako „čl. 50 ods. 3 ústavy“, keďže v tejto súvislosti poukazoval na princíp prezumpcie neviny.)

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná.

Podľa čl. 6 ods. 3, písm. c) dohovoru [každý, kto je obvinený z trestného činu má tieto minimálne práva: ... c) obhajovať sa...“]

Predmetom posudzovanej sťažnosti je tvrdenie sťažovateľa, že okresný súd porušil ním označené základné práva.

Ústavný súd v rámci prípravy predbežného prerokovania sťažnosti zistil, že posudzovaná trestná vec ešte nie je okresným súdom meritórne rozhodnutá a v prerokúvaní veci pokračuje nová zákonná sudkyňa.

Z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („ak o ochrane týchto

práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne. Vychádzajúc z doterajšieho priebehu konania ústavný súd konštatuje, že ochranu ústavou chránených práv a slobôd, ku ktorým malo podľa tvrdenia sťažovateľa dôjsť doterajším postupom okresného súdu, môže poskytnúť ešte aj samotný okresný súd v rámci pokračovania konania pred ním, prípadne v odvolacom konaní krajský súd alebo Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v rámci prípadného dovolacieho konania. Nápravu sťažovateľom vytýkaných porušení bolo možné dosiahnuť aj postupom podľa § 60 ods. 1 Trestného poriadku, podľa ktorého „o oprave a doplnení záznamu alebo zápisnice o hlavnom pojednávaní, verejnom zasadnutí a neverejnom zasadnutí a takisto o námietkach proti takejto zápisnici rozhoduje súd, o ktorého zápisnicu ide. Proti tomuto rozhodnutiu je prípustná sťažnosť“. Ak teda okresný súd zamietol námietky sťažovateľa proti protokolácii (bod IV sťažnosti), potom mal sťažovateľ možnosť podať proti rozhodnutiu o zamietnutí sťažnosť.

V posudzovanom prípade ešte trvajúca právomoc okresného súdu, ako aj právomoc krajského súdu, eventuálne právomoc najvyššieho súdu rozhodnúť o prípadnom odvolaní či dovolaní sťažovateľa vylučuje právomoc ústavného súdu konať o namietanom porušení sťažovateľom označených základných práv.

Vychádzajúc z uvedeného skutkového a právneho stavu ústavný súd dospel pri predbežnom prerokovaní sťažnosti k záveru, že sťažovateľ mal a má v systéme všeobecného súdnictva k dispozícii účinné prostriedky na dosiahnutie ochrany svojich práv v prípade uznania jeho argumentácie súdmi oprávnenými konať v jeho trestnej veci.

Za týchto okolností nie je daný (ústavný) dôvod, aby ústavný súd vstupoval v trestnej veci sťažovateľa do právomoci všeobecných súdov. Sťažovateľ môže (mohol) ešte uplatniť v rámci práva na obhajobu argumentáciu týkajúcu sa porušenia svojich základných práv priamo pred súdom prvého stupňa v rámci konania o merite veci, či podaním sťažnosti proti zamietavému uzneseniu vec prerokujúceho senátu a následne zákonom dovoľeným spôsobom aj prostredníctvom využitia opravných prostriedkov v trestnom konaní.

Nevyužitie uvedených možností ochrany označených práv sťažovateľa nemožno nahrádzať sťažnosťou podanou ústavnému súdu, ktorý môže konať len vtedy, ak fyzická osoba alebo právnická osoba nemala inú možnosť účinnej ochrany svojich práv (čl. 127 ods. 1 ústavy).

Nad rámec dôvodov, pre ktoré bola sťažnosť odmietnutá, ústavný súd poznamenáva, že ak sťažovateľ jemu vlastným spôsobom zaznamenal priebeh rozhodných skutočností, ako v sťažnosti uvádza, a toto jeho podanie tvorí súčasť trestného spisu, potom sa všeobecné súdy (okresný, resp. krajský, resp. najvyšší) musia vysporiadať aj s takto produkovaným (zrejme) listinným dôkazom (§ 153 ods. 1, § 269 Trestného poriadku).

Z uvedených dôvodov ústavný súd po predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 uvedeného zákona pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

Vzhľadom na už uvedené skutočnosti rozhodovanie o ďalších návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. augusta 2007